

Verslag Informatiegesprek ITH

Datum	08-04-2026
Tijd	16.00-17.00
Locatie	De Roskam, dorpskamer
Voorzitter	De heer T. van Oostenbruggen (informatieur)
Aanwezigen	De heer W. Zandbergen, de heer M. Honkoop, de heer M.A.J.R. Hermans (griffier), mevrouw J.A.F. Callenfels (griffie)

Kort verslag gesprek ITH en de informateur d.d. 8 april 2026

(vastgesteld door ITH op 10 april 2026)

Algemene beschouwingen van ITH:

- Gelet op de verkiezingsuitslag is de inzet van ITH: deelname aan het college.
- De zwaarte van de verkiezingsuitslag zal om recht te doen aan de verkiezingsuitslag in de verhouding in het college of de inhoud van het akkoord terug moeten komen, afhankelijk van de combinatie die wordt gemaakt.
- In de verkenningsverslagen wordt een mogelijke coalitie genoemd.

De belangrijkste thema's voor ITH zijn:

Echt werk maken van Inwonersparticipatie

- In de praktijk van de afgelopen periode blijkt dat de raad of wethouders daar niet altijd invulling aan geven. Dat moet echt anders.
- Daarvoor zijn de volgende vier punten (voor het coalitieakkoord) van belang:
  1. Inwonersparticipatie vindt altijd plaats aan de voorkant bij een raadsbesluit. Als inwonersparticipatie niet goed is verlopen dan moet het proces opnieuw.
  2. Aanstelling van een wethouder inwonersparticipatie die daarop toeziet. Dat betekent een grotere rol van deze wethouder dan die van de afgelopen vier jaar.
  3. De gemeente moet bewegen naar 'een responsieve overheid': "Gebruik klachten en bezwaren van inwoners als signalen om de dienstverlening en het politieke proces beter te laten verlopen. Bezwaren en klachten zijn geen processtap, maar vragen om een echte bestuurlijke heroverweging" Daarbij is maatwerk belangrijk, waarbij wordt gekeken naar de specifieke persoonlijke omstandigheden van de inwoner. Dit is naar voorbeeld van een rapport van de Universiteit Leiden: 'Volg de contouren van het bestuursrecht op maat.' ITH stuurt dit onderzoek naar de griffier (**actie ITH**)
  4. De Referendumverordening (het verzoek tot het houden van een referendum) dient te worden aangepast. Het primaat ligt nu bij de gemeenteraad. Als er een significant aandeel van de inwoners zegt dat er iets niet goed gaat, dan moet daarvoor een correctiemechanisme zijn in lijn met het rapport van Remkes. Een referendum is geen vertrekpunt, maar een sluitstuk. Dat dwingt om inwonersparticipatie aan de voorkant goed en zorgvuldig vorm te geven. Mogelijk druist dit in tegen een coalitieakkoord, maar ITH vindt draagvlak onder inwoners bij besluiten belangrijk. Dat zal dan duidelijk uitgelegd moeten worden in gesprekken. Het is een pressiemiddel dat het aan de voorkant goed wordt ingericht. Bij Houten Hub was te zien dat gaandeweg het proces mensen het gevoel hadden niet serieus genomen te worden genomen. Dat levert frustraties op en lange juridische procedures.

Wonen

- Een taskforce dient te worden ingesteld voor 'wonen': wachtenlijst van meer dan 10 jaar zijn onacceptabel. Er moet vol worden ingezet op zowel CMK als Houten Oost.
- Bij het coalitieakkoord moet een lijst van bestaande en nieuwe wooninitiatieven en bouwplannen wordt toegevoegd die voortvarend moeten worden opgepakt. Er moet tempo gemaakt worden met wooninitiatieven en bouwplannen (groot en klein) om snel extra woningen te genereren.
- Drastische versoepeling van de regels voor woningsplitsing, optoppen van woningen en woningdeling moet plaatsvinden. De gemeente houdt moet dit veel pro-actiever stimuleren en faciliteren. Het wordt een opdracht aan de wethouder in het coalitieakkoord.
- Eisen dienen te worden gesteld in de verordening over (verkoopbedragen van) studio's. Dit gaat met name over de situatie ouders/familieleden.
- Cultuurschange op het gemeentehuis: is een grote opgave voor de gemeentesecretaris -> bestaande woningruimte en grondgebied moet beter worden benut.
- Vereveningsfonds (is lokaal geregeld): er moeten uitzonderingen worden gecreëerd voor kleinere projecten om extra woningen op korte termijn te realiseren.
- Didam arrest: wel of geen verplichting tot Europees aanbesteden? Wordt nu (te) strak gehanteerd. Er moet meer gewerkt worden conform het model in de gemeente Arnhem. Er moet hier een duidelijke opdracht voor komen in het coalitieakkoord.
- Percentage sociale huurwoningen: ITH wil maximaal 30%, maar niet per woon- of bouwproject maar in zijn totaliteit.
- ITH wil duokoop, koopgarant en startersleningen in het coalitieakkoord om dit snel en gericht op te pakken of uit te breiden: alles volgens Houtens DNA. Geen hoogbouw, in de buurt 3 bouwlagen, richting spoor mag dit eventueel oplopen tot max 6 hoog mits met draagvlak van omwonenden.
- Geen verplichte voorrang voor statushouders bij wonen. De 'normale' urgentieverklaring dient te worden gevolgd. Dit om gelijkheid te creëren tussen statushouder en andere inwoners die vanwege persoonlijke omstandigheden urgentie hebben voor een woning.
- Bij verduurzaming: naar betaalbaarheid kijken.

Asiel

- Geen AZC, geen grootschalige opvang.
- Wel uitvoering geven aan de spreidingswet, er is niet aan te ontkomen, maar ITH wil een signaal richting rijk geven.
- De regie houden en een meerjarenplan van de spreidingswet
- ITH was kritisch op Houten Oost omdat de businesscase slecht was. Er is nu een maatschappelijke dialoog gestart. E.e.a. wordt nu uit de samenleving opgehaald. Dat moet richtinggevend worden voor de oplossing.
- Verkennen of er op inhoud/andere onderwerpen 'uitruil met ander gemeenten' plaats kan vinden -> verkennen mogelijkheden/stappenplan met omliggende gemeenten voor onderwerpen t.b.v. een beter passende mix op het gebied van asiel.
- Meer opvang Oekraïners. Dat doet gaat nu goed -> inzetten op extra gastgezinnen en meer statushouders huisvesten.
- Gebruik maken van de HAR+ regeling: gemeenten ontvangen een vergoeding van 30.000 euro per gekoppelde vergunninghouder die zij onzelfstandig huisvesten. Statushouders worden opgevangen binnen bestaande de woonruimte.

- Gebruik maken van de wettelijke regeling (Stimuleringsregeling Flex- en Transformatiewoningen) om prefab woningen neer te zetten. Daar is een stimuleringsregeling voor van 14.000 euro.
- Bovenstaande twee opties onderdeel maken van een maatschappelijk dialoog. Investeren in Thuisgevers.
- Het is interessant om met een paar experts te spreken om te kijken welke mogelijkheden er nog meer zijn.
- Bespreken met de provincie dat het CBS heeft gemeld dat Houten meer heeft gedaan als het gaat om opvang van immigranten.
- Houten heeft jarenlang voldaan aan de verplichting om statushouders te huisvesten. Zie ook de voortgangsberichten van het ministerie van BZK: in de verdeling van de provincie wordt dat niet of onvoldoende verdisconteerd. De CBS-cijfers worden opgevraagd (**actie ITH**)
- Er wordt op dit moment in Nederland een asielsysteem in stand gehouden dat niet functioneert. Mensen in de wereld die het meest onze hulp nodig hebben worden niet of nauwelijks opgevangen, zoals kinderen uit Gaza of de Rohingya's in Myanmar.
- Een zou een denktafel moeten komen wat er mogelijk is
- Voorstander van de VN-verdeelsleutel.

Veiligheid

- Voor ITH is veiligheid ook een topprioriteit en vraagt om gerichte investeringen.
- Veiligheid kermis is een ramp en er is veel overlast op het Rond en Castellum.
- Brede inzet van cameratoezicht
- Fatbikes verbieden of vrije zones creëren met oog op verkeersveiligheid
- Dit zal in het coalitieakkoord een plaats moeten krijgen.
- Verbeteringen in veiligheid moet voor inwoners echt zichtbaar en voelbaar worden.
- BOA's: er was extra geld voor vrijgemaakt. De vacatures zijn nooit vervuld en gelden zijn bij de bezuinigingsronde geschrapt. Meer handhaving is nodig de komende periode.

Financiën

- Circa 5 ton voor cameratoezicht
- Asiel: de financiële mogelijkheden van de genoemde regelingen benutten/verkennen
- Temporiseren van verduurzaming vastgoed en groen kunnen
- ITH heeft nog meer ideeën maar deze zullen later in de formatiefase worden gedeeld.

Mogelijke breekpunten zijn:

- Windmolens
- 2040: is te kort dag/te snel
- Asiel: er moet een duidelijke agenda komen zonder AZC als oplossing. Het moet een mix van maatregelen zijn: uitruil, meer Oekraïense ontheemden opvangen, gebruik maken pilot gastgezinnen, extra statushouders etc. Hoofddaccent ITH is spreiding: als dat niet lukt, dan als last resort zeer kleinschalige opvang asiel.
- Niet bouwen in houten Oost
- Verhoging OZB: liever niet (maar wellicht is er niet aan te ontkomen)

Gewenste coalitie

ITH-VVD-CDA en SGP

- Programmatisch dicht bij elkaar
- Dit laat onverlet dat ITH samenwerking met andere partijen ook voor mogelijk houdt, mits die parten meer bewegen zodat zij programmatisch ook dichterbij ITH komen. Dit moet wel snel concreet worden.

- Omvang van een coalitie: 18 is goed streefgetal. 16 bij voorkeur niet, maar is geen breekpunt.
- 5 wethouders -> via inhoud coalitieakkoord regelen in portefeuillevordering. Eventuele parttime wethouders -> vast omlijnen.

Wethouderskandidaat

- Er zijn 3 wethouderskandidaten beschikbaar. Het zal afhangen af van de dossiers.
- Inhoudelijk compenseren of deeltijdfuncties: geen voorkeur, maar het is een mix.

Burgerparticipatie

- Is besproken: ITH is voorstander van inspraak om bepaalde paragrafen in te vullen -> bijvoorbeeld door 12 punten op tafel te leggen. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties moeten echt gehoord worden alvorens coalitieakkoord wordt gesloten. ITH wil dit ook om de expertise van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties te benutten.
- De opdracht van de inspraak dient duidelijk te worden geformuleerd.
- Hervorming sociaal domein is bijvoorbeeld een thema. Een groot deel van begroting beslaat het sociaal domein. Er zijn veel voorbeelden hoe sociaal domein effectiever kan en tegelijkertijd met minder geld zoals IJslands model/voorbeeld Veenendaal.

Tot slot

- Er hebben – naast dit gesprek - geen andere formerende gesprekken met partijen plaatsgevonden.
- Nog van belang voor het proces van formatie/coalitieakkoord:
  - Hoe kan de samenleving worden benut (zie voorbeeld Venlo: publiek/private samenwerking)?
  - ITH maakt nog een lijstje met aanvullende punten (**actie ITH**)
  - Aandacht voor politiek bestuurlijke aansturing en aansturing ambtelijke organisatie.
  - Nadenken over een Energiefonds als stijgende energieprijzen aanhouden. Nu al anticiperen.